

IGAZSÁGÜGYI MINISZTERIUM
EMBERI JOGI MUNKACSOPORT TITKÁRSÁGA

FOGYATÉKOSSÁGGAL ÉLŐK JOGAIÉRT FELELŐS TEMATIKUS MUNKACSOPORT

IKT. SZÁM: VII/30/4/2017
MELLÉKLET: JELENLÉTI ÍV

EMLÉKEZTETŐ
2017. Szeptember 14. 10.00

Helyszín: IM 439/a. tárgyaló

Időpont: 2017. szeptember 14. 10.00

Tárgy: a Fogyatékossgal Élők Jogaiért Felelős Tematikus Munkacsoport ülése

Jelen vannak: a mellékelt jelenléti ív szerint

Nyitrai Imre szociálpolitikáért felelős helyettes államtitkár köszöntötte a résztvevőket és ismertette a napirendet. Elmondta, hogy az első napirend témája konzultációs célú, várják a civil szervezetek véleményét, javaslatait az országjelentés elkészítéséhez. Jelezte, hogy a Fogyatékossgal Élők Jogaiért Felelős Tematikus Munkacsoport (a továbbiakban: TMCS) tagságában változás történt. Az ÉFOÉSZ kérte saját jogán való felvételét a TMCS-be, melynek munkájában korábban az ernyőszerkezeti tagsága alapján vett részt szakértőként. A felvétel támogatását jelezve további sok, közös sikert kívánt a szervezetnek.

1. napirendi pont: Emberi jogi vonatkozású fogyatékossgügyi kérdések, aktualitások – az ENSZ Fogyatékossgal Élő Személyek Jogairól Szóló ENSZ Egyezményének aktuális országjelentése kapcsán

Dr. Juhász Péter, az EMMI Fogyatékossgügyi Főosztályának vezetője a téma felvezetéseként elmondta, hogy Magyarország 2007-ben ratifikálta a Fogyatékossgal Élő Személyek Jogairól Szóló ENSZ Egyezményt, melynek van egy minden részes államra vonatkozó jelentéstételi mechanizmusa. A jelentéstételnek két nagy fázisa van, az első az írásbeli szakasz, az országjelentés, valamint a szóbeli szakasz, a védés, illetve konstruktív párbeszéd szakasza. Most készülnek az írásbeli jelentésre, melynek a közeljövőben megkezdődik a Kormányzaton belüli koordinációja. Az országjelentés kifejezetten kormányzati oldalról készül, melyhez elengedhetetlen, hogy már az előkészítés szakaszában becsatornázzák azokat a szempontokat, információkat, észrevételeket, amelyek a kormányzaton kívüli szférában, a civil érdekvédelmi, jogvédelmi szervezetek körében felmerülnek. Ennek érdekében a TMCS ülése előtt a tagok részére megküldésre került a kérdéssor, melynek alapján az országjelentést össze kell állítani. Megerősítette, hogy várnak olyan felvetéseket is, amelyek nem szerepelnek a kérdések között.

Dr. Mikola Orsolya, a Fogyatékos Emberek Szervezeteinek Tanácsa (FESZT) által létrehozott Civil Koalíció képviselőjében elmondta, hogy a FESZT összefogva a magyarországi civil szervezeteket 2016 végén – az Autisták Országos Szövetsége, a Kézen

Fogva Alapítvány, a Magyar Vakok- és Gyengénlátók Országos Szövetsége, a Mozgássérültek Egyesületeinek Országos Szövetsége, a Siketek és Nagyothallók Országos Szövetsége, a Pszichiátriai Érdekvédelmi Fórum és az UNICEF Magyarország, emellett a Társaság a Szabadságjogokért, és az MDAC összefogásával – elkészítette a Kérdések jegyzékét, az alternatív és támogató „list of issues”-t. A koalíció célja a fogyatékossgal élő emberek összefogyatékosági szintű, egységes képviselete mellett, a Fogyatékosjogi ENSZ Egyezmény Bizottságának (CRPD Bizottság) munkájának segítése volt, megjelenítve és érvényre juttatva a „Semmit rólunk, nélkülünk”-elvet, és a CPRD cikkek azon pontjainak kiemelését, melyek során felhívták a figyelmet a magyarországi fogyatékossgal élő embereket érintő leggyakoribb problémákra. Kiemelt jelentőségű például a hármas metró kérdése. A koalíció jelenlegi elsődleges célja a TMCS-vel és az illetékesekkel való közös munka, közös gondolkodás és egy cselekvési terv létrehozása. A Civil Koalíció már Genfben is képviseltette magát, szorosán együttműködött a CRPD Bizottsággal, és most is meg kívánják válaszolni a kérdéseket civil szemszögből. Ugyanakkor a cél közös: a fogyatékossgal élő személyek minden szinten történő társadalmi részvételének garantálása, mely akkor tud igazán megvalósulni, ha a legközvetlenebbül dolgoznak együtt, a fogyatékossgal élő személyek problémáiról kapnak egymástól információt és javaslatokat. A CRPD 4. és 33. cikk 3. bekezdésének értelmében a civil társadalmat, különösen a fogyatékossgal élő személyeket és az őket képviselő szervezeteket be kell vonni az ellenőrzési folyamatokba. A Koalíció ezt az együttműködést kívánja megvalósítani, és javasolja, hogy a CRPD egyes cikkeinek vonatkozásában alakítsanak ki közösen egy cselekvési tervet, egyrészt a 2018. március 31-i határidőt figyelembe véve, másrészt, hogy az azt követő időszakban milyen lépések tehetők annak érdekében, hogy a fogyatékossgal élő személyek jogai minél inkább megvalósuljanak. Fontos alapvetés, hogy ehhez mércének a CRPD-t és a CRPD Bizottság által meghatározottakat tekintik. Hozzáfűzte, hogy 2017. október első hetéig határozzák meg az együttműködés kereteit, a határidőket és a felosztásokat. Megerősítette, hogy hisznek abban, hogy hatékonyan tudnak együttműködni a CRPD céljainak megvalósítása révén a fogyatékossgal élő személyek jogainak érvényesítésért. Megköszönte a TMCS mai ülését, elmondta, hogy a Koalícióban részt vevő egyes tagszervezetek az ülésen az általuk kiemelendő problémákat ismertetni fogják.

Dr. Juhász Péter megjegyezte, hogy nem hangzott el konkrét témafelvetés. Elmondta, hogy a Főosztály – ahogy korábban is – nyitott az ilyen típusú együttműködésre. Az együttműködés keretét érdemes közösen kialakítani.

Nyitrai Imre megköszönte az együttműködésben való részvétel deklarálását. Elmondta, hogy fogyatékossgügyben a Kormány legfelső véleményező és tanácsadó szerve a következő napokban újjáalakuló OFT. Az együttműködést nehéz lenne ezen szervezet nélkül értelmezni, a viszonyrendszert ki kell alakítani. Azt is érdemes végiggondolni, hogy természetesen az OFT véleményezése nélkül a Kormány nem tesz lépéseket. **Nyitrai Imre** hasznosnak tartja, hogy van civil koalíció, hiszen a cél közös, de jelezte, hogy van már formális testülete a kérdésnek. Alternatívái vannak a kérdésnek, először ezt a keretet kell megtalálni, és utána nekifogni a munkának. **Dr. Kálózi Mirjam**, az Autisták Országos Szövetségének képviselője megkérdezte, hogy ennek az egyeztetésnek kizárólag az OFT lehet-e a fóruma vagy lehet a TMCS keretein belül akár anyagok megküldésével, nem feltétlenül ülészeve, hanem a háttérben dolgozva, megosztva egymás közt a munkát. Konkrét javaslatot kért arra vonatkozóan, hogy hogyan lehetséges ez az együttműködés.

Nyitrai Imre hangsúlyozta, hogy az OFT nem megkerülhető. Az OFT tagjainak jelentős része a Civil Koalícióban is részt vesz. Az OFT egy jogszabályban nevesített fórum, melynek létrejötté az Országos Fogyatékossgügyi Program fontos eleme volt annak érdekében, hogy

folyamatosan képviselje az érdekeket. Hangsúlyozta, hogy ez a jelenlegi ülés az Igazságügyi Minisztérium által működtetett Emberi Jogi Munkacsoport (a továbbiakban: EJMCS) egyik Tematikus Munkacsoportjának ülése, de a CRPD jelentés nem csak emberi jogi kérdésekre szűkül le. A fókusza jelenleg – értelemszerűen – ez, de a palettája jóval színesebb. Kérte, hogy a kezdeményezők tegyenek erre javaslatot. Amennyiben az a javaslatuk, hogy a TMCS egyik feladatuként határozzák ezt meg, az is lehetséges, de véleménye szerint ez fontos kérdés lehet a hasznosság szempontjából.

Dr. Mikola Orsolya elmondta, hogy a kérdéssorban felvetett problémák olyan válaszokat igényelnek, amelyek ténylegesen a fogyatékossgal élő emberek mindennapi életét segítik, ezért szeretnének egy közvetlenebb együttműködést azokkal, akik a kérdéssor megválaszolásán dolgoznak. Velük egy civil szemszögből látott problémamegbeszélés történjen és egy közös irány meghatározása. Ennek fontos fóruma az OFT, de ennél közvetlenebb platformot kívánnak találni.

Nyitrai Imre jelezte, hogy **dr. Juhász Péter** a Főosztály koordinációjában megalakítja azt a munkacsoportot, amelyben ez a munka elkezdődhet. Az ütemezést és a feladatokat közösen kell majd meghatározni.

Dr. Juhász Péter elmondta, hogy örömmel vállal egy ilyen fórumban való együttműködést. Megerősítette **Nyitrai Imre** helyettes államtitkár úr szavait, fontos, hogy ez a grémium bírja az OFT egyetértését, felhatalmazását, és az általa készített anyag átmenjen az OFT szűrőjén. Amikor az országjelentést be kell nyújtani, hivatkozhatnak majd a külön erre a célra létrehozott munkacsoportra, de fontos hivatkozási alap kell, hogy legyen az OFT is.

Miklós Kata a Mozgáskorlátozottak Egyesületeinek Országos Szövetsége képviselőként megerősítette, hogy a Fogyatékossgügyi Főosztálytól mindig nyitottságot tapasztaltak. A CRPD kérdéssor nagyon átfogó, rengeteg más minisztériumot és területet érint. Az OFT működése jelenleg nem biztosítja a közvetlen párbeszéd kialakulását a civilek és a minisztériumok között, ami gyenge pontja az együttes, közös munkának. Sok olyan probléma nem kerül az OFT elé, amelynek jelentős fogyatékossgügyi vonzata van. Például a Szoc. törvény módosításai vagy a hozzá kapcsolódó rendeletek sem, vagy az Eü. törvény módosításai, az oktatási törvény módosításai. A Fogyatékossgügyi Főosztállyal jó az együttműködés, jó velük dolgozni, de a hatékonyságnak már túl kellene mutatni ezen. Nem sikerült leporolni a '98-as fogyatékossgügyi törvényt, még mindig nagyon komoly akadálymentességi problémák vannak a szűrővizsgálatok területén. A CRPD Bizottság kifogásolja az OFT működését a 33.3-ra feltett kérdésekben. A gondnokság intézménye, az intézményi kitagolás menete olyan témák, amelyek sokkal szorosabb együttműködést igényelnek. Tart attól, hogy készítenek egy jó javaslatot, de nem lesz ütőképes erejű, mert megint csak közvetítő által jutnak el a minisztériumokhoz a problémafelvetések.

Nyitrai Imre meglátása szerint **Miklós Kata** hozzászólásából sok belső probléma tükröződik, amelyek nem a kormányzat, hanem a civil oldal problémái. Elmondta, hogy az OFT-nek egyetlen nem civil tagja van, az elnöke. Azért működik így, mert az OFT kormánytanácsadó szerv. A MEOSZ a kezdetektől tagja az OFT-nek, valamennyi MEOSZ által tett napirendi pont javaslatot, előterjesztést az OFT megvitatta. **Nyitrai Imre** visszautasította annak a sejtetését is, mintha az OFT működésének hatékonyságát a kormányzat befolyásolná vagy befolyásolni tudná. Az OFT hatékonyságát a benne lévő civil szervezetek hatékonysága határozza meg. Az OFT-nek a Civil Koalíció túl is számos szereplője van. Hozzátette, hogy az OFT társelnöke személyében állandó tagja van a Fogyatékossgügyi Tárcaközi Bizottságnak (a továbbiakban: FTB), amely harmadik éve működik. Az FTB az összkormányzati horizontális elvet kívánja átültetni a gyakorlatba is, feladata, hogy behozza a

szociális szempontokon kívül a horizontális – társágazati és egyéb – szempontokat is. A társelnök minden ülésen ott van és szakértőket is hozhat, akik konkrét napirendi javaslatokat is tehetnek. A FESZT is vett már részt FTB ülésen. Van olyan kormányzati fórum, amelyik támogatja azt a tevékenységet, amely most részben számonkérésként elhangzott. Hangsúlyozta, hogy ezeket a fórumokat működtetni kell. Az OFT, mint a fogyatékoságügyek legmagasabb szintű kormányzatot segítő, tanácsadó és véleményező testülete arról tárgyal, amiről a tagjai szeretnének. Volt kormányzati javaslatra összehívott ülése is, de több volt a civil kezdeményezésű ülésösszehívás, témajavaslat-felvétel, napirendi pont meghatározás. Ezekben a MEOSZ is rendkívül aktív volt, konkrét felvetései az üléseken megvitatásra kerültek. **Nyitrai Imre** bátorított mindenkit a hatékonyság növelésére, reményét fejezte ki, hogy az együttműködés hasznos lesz.

Pátkai András a Mozgáskorlátozottak Egyesületeinek Országos Szövetsége képviselőjeként az OFT és a TMCS elválasztásával kapcsolatosan elmondta, hogy a bár a résztvevők nagyjából ugyanazok szoktak lenni, mégis a beszélgetések többsége az OFT-ről szól. Megkérdezte, hogy a TMCS mai ülésének mi a konkrét célja, a mai napirendi pont nem a civil oldal kezdeményezése volt. Mit vár a kormányzat a TMCS-n keresztül a civil szervezetektől? Hogyan tudnak bekapcsolódni a munkába? Egyetértett **Nyitrai Imrével** abban, hogy a munka duplikálása felesleges. Ha az ügyel az OFT foglalkozik, akkor mégis duplikálás lesz.

Az M3-as metró ügyével kapcsolatosan megkérdezte, hogy az EJMCS-nek mi a véleménye az akadálymentesítés hiányának kérdéséről. Minden szereplő – beleértve a kormányzatot, a főpolgármestert és a BKV-t is – anyagi okokra hivatkozva mondja azt, hogy nem lehet akadálymentesíteni. Tervezi-e a Kormány valamilyen forrás bevonását? Az M3-as metró ügye konkrét kérdés a CRPD Bizottság részéről.

Nyitrai Imre megismételte a korábban elmondottakat, hogy a TMCS mai ülése konzultáció az ENSZ Egyezmény országjelentése kapcsán az emberi jogi vonatkozású kérdésekben. A Főpolgármester úr különböző nyilatkozatainak nem a TMCS a megfelelő fóruma. A 3-as metró akadálymentesítésének emberi jogi aspektusairól szívesen várja a javaslatokat, felvetéseket.

Dr. Juhász Péter elmondta, hogy a közeljövőben az FTB-ben elkezdődik a kérdések, illetve az országjelentéssel kapcsolatos felelősségi területek elosztása, majd később az EMMI-ben a válaszok koordinálása. Nagyon fontosnak tartja, hogy ebben a folyamatban, már tudják jelezni a kollégáknak a civil szféra szempontjából emberi jogi vonatkozásban releváns, hangsúlyos szempontokat, felvetéseket, illetve akár konkrét ügyeket. A TMCS ülésének és a további együttműködésnek is az a célja, hogy begyűjtse azokat az információkat, amelyek más csatornákon, közvetlenül nem jutnak el a kormányzathoz. Ezeket az információkat jelzik majd a szakterületeknek, akik a válaszokat fogják adni. Így tartalmasabb, relevánsabb válaszok szülehetnek.

Pátkai András megerősítette, hogy a civil szervezetek célja is ez. A kormányzat munkájában a civil oldal szeretne aktívan együttműködni. Bármilyen fórumon történik, a CRPD elveknek is megfelelően, az együttműködés meg tudjon valósulni. A metróra vonatkozó kérdésére a választ a kormányzattól várja. A konkrét kérdése az, hogy az EJMCS hogy látja az M3-as metró kapcsán az emberi jogok megvalósulásának kérdéskörét. Komoly kérdéseket vet fel 2017-ben egy beruházás, amely nem valósítja meg az egyenlő hozzáférés lehetőségét. Nem csak a mozgássérült személyek, hanem a babakocsisok, idősek, csökkent mozgásképességűek sem tudják igénybe venni azt a közszolgáltatást, amelyhez minden embernek joga van. Ez esetben sérülnek az emberi jogok. Ehhez a beruházáshoz kizárólag Európai Unió forrás került felhasználásra, semmilyen más forrást nem vont be sem a Főpolgármesteri Hivatal, sem

a BKV, illetve a kormányzat is csak azt a 137mrd Ft-ot biztosítja a beruházáshoz, amit az EU-s forrásból finanszíroz.

Nyitrai Imre egyetértett abban, hogy a kérdés jóval több, mint mozgássérült-specifikum. Mindenkit érint, aki a közlekedésben részt vesz. Ennek a kérdésnek az emberi jogi vonatkozásai talán még a fogyatékoságügyön is jóval túlmutatnak. Megkérdezte, hogy a jelenlévők közül van-e valakinek a témához hozzászólása.

Gazi Adrienn a Kézen Fogva Alapítvány képviselőjében elmondta, hogy ez a téma MEOSZ által széles körben elemzett probléma, jól ismerik a hátterét. Ezért nem tud kiegészítést fűzni hozzá.

Laczka Zsanett, a Siketek és Nagyothallók Országos Szövetségének képviselője megköszönte az együttműködés lehetőségét. A közlekedés kérdéskörében felhívta a figyelmet az infokommunikációs akadálymentesítésre is, amely a hallássérült személyeket is érinti, mind az M3-as metró, mind egyéb közlekedési eszközök tekintetében.

Felvetette még az oktatásügy kérdését, amely szintén sok szervezetet érint. Számukra kulcsfontosságú a siket gyermekek bilingvális oktatásának kérdése. Elmondta, hogy szeptember 1-én hatályba lépett a 2009-es jelnyelvi törvénynek az a rendelkezése, mely szerint a siket gyermekeknek biztosítani kell a bilingvális, kétnyelvű oktatást, ha a szülő kéri. De ez sajnos nem valósult meg. Elmondta, hogy az integráltan tanuló hallássérült gyermekek esetében, akiknek jelnyelvi tolmácsra van szükségük, a középiskolákban és a felsőbb iskolákban van kiegészítő keret a térítésmentes tolmácsszolgáltatásra, de az általános iskolában az évi 120 órán felül nincs plusz időkeret.

Ezen kívül felhívta a figyelmet a nagyothalló személyek részére különböző segédeszközök, technológiák biztosításának fontosságára a mindennapi életben is.

Gazi Adrienn elmondta, hogy a Kézen Fogva Alapítványnak is vannak feltárt és elemzett problémái, amelyek súlyos, halmozottan fogyatékos embereket érintenek. De ezeket nem szeretné most felsorolni. Ahány szervezet, annyi hosszú sor probléma, amelyet elemeznek. Elmondta, hogy harmadik alkalommal vesz részt a TMCS ülésén. Fontosak és hasznosak az ilyen megbeszélések, mert jó találkozni a többi kollégával, a TMCS ülések után készült emlékeztető mindig nagyon korrekt, de az ott elhangzott ígérek nem valósulnak meg. Ezen változtatni kellene. Minden szervezet megtalálja a módját, hogy eljuttassa a problémáit, mintsem hogy órákat beszélgessenek konkrét problémákról.

Szabó-Princz Viktória, az Emberi Jogi Munkacsoport Titkárságának vezetője ismertette az EJMCS működési kereteit. Az EJMCS – amelynek tagjai államtitkárok – működteti az Emberi Jogi Kerekasztalt, amely 11 tematikus munkacsoport keretében ülésezik, ennek egyik tematikus munkacsoportja ez a jelenlévő grémium is. Más témákban úgy zajlik az együttműködés, hogy a civil szervezetek küldenek javaslatokat, amelyeket az EJMCS Titkársága megküld a szaktárcáknak, így konkrét EJMCS álláspontot alakítanak ki az adott kérdéskörben. Példaként említette, hogy az LMBT Emberek Jogaiért Felelős TMCS keretében jelenleg is zajlik egy javaslatcsomag összegyűjtése a UPR ajánlások végrehajtására vonatkozóan. Ha bármilyen javaslatuk, észrevételük van, azt az EJMCS Titkársága szívesen fogadja és kezeli feladatukra szerint. Hozzátette, hogy a TMCS évente minimum kétszer ülésezik, ettől pozitív irányba el lehet térni.

Nyitrai Imre kiegészítette az elhangzottakat azzal, hogy ebben a TMCS-ben a civil szervezetek kezdeményezésére a választójogi kérdés az EJMCS elé került.

Szabó-Princz Viktória megerősítette, hogy a választójogi kérdés továbbításra került az EJMCS részére.

Gazsi Adrienn elmondta, hogy nem volt tudomása róla, hogy az EJMCS elé került ez a téma.

Nyitrai Imre megerősítette, hogy az EMMI véleménye, hogy súlyos emberi jogi kérdéseket felvető ügyként kezelik az akadálymentesítés bármilyen formájának elmaradását. A BKK projektigazgatójával, majd a BKV egyik vezetőjével is tárgyaltak már ezekről a kérdésekről, mind a finansziális, mind a kivitelezési aspektusairól az FTB keretében. Itt az EMMI kifejtette, hogy a felújítás nem valósulhat meg az elvekkel ellentétesen és az elvek gyakorlati megvalósításáért elkötelezett és deklarált célokat megsértő módon. Tavaly az FTB ülésén a BKK képviselőjétől határozott ígéretet hangoztak el, amelyek már részben a döntés szintjére is kerültek. Már jobb a helyzet, bár még mindig nem az, ami az elvárható minimum lenne. Felvetette, hogy a jelen ülés emlékeztetője és a vélemények megküldésével fel lehet hívni a kivitelezők figyelmét az EJMCS határozott véleményére. **Nyitrai Imre** kimondta, hogy a TMCS valamennyi, civil és kormányzati szereplője részéről teljes egyetértés van abban, hogy az emberi jogi kérdéseket is súlyosan sértő állapot megszüntetésére kérik a BKK-t.

Abban egyetértett **Gazsi Adriennel**, hogy nehéz elkülöníteni, hogy a TMCS ülésen milyen szemszögből elkülönített kérdéseket érdemes megtárgyalni. Megerősítette, hogy deklarálják a napirend elején felvetett együttműködést, de véleménye szerint ez túlmutat az EJMCS tematikáján.

Kálózi Mirjam megkérdezte, hogy a TMCS ügyrendje hol érhető el, hogy mindenki számára egyértelmű legyen, hogy milyen kapcsolódási pontok vannak, milyen témákat, milyen módon javasolhatnak a TMCS napirendjére. A hatékony munka alapjául kezdeményezte egy javaslatcsomag kidolgozását a civil oldal részéről a különböző cikkekhez kapcsolódóan. A különböző cikkeknel nagyon konkrétak a problémafelvetések. A konkrét kérdések kapcsán a kormányzati álláspontot szeretné megismerni, mert nem szeretnének olyan javaslatot tenni, ami esetleg kivitelezhetetlen. Példaként említette, hogy a gondnokság kapcsán a CRPD Bizottság kérdésfelvetéséből jogszabály módosítás tűnik indokoltnak.

Szabó-Princz Viktória elmondta, hogy a TMCS-nek külön ügyrendje nincs, az EJMCS ügyrendje irányadó a technikai kérdésekben, de nincs akadálya annak, hogy a TMCS-re vonatkozó ügyrendet készítsenek, amelyben meg lehet jelölni specifikus témákat.

Nyitrai Imre egyetértett az ügyrend készítésével. A konkrét kérdés kapcsán elmondta, hogy az Országos Fogyatékosügy Programban rögzített lépések, azok intézkedési terve konkrét feladatokat szab, amelyek végrehajtásáról beszámolót kell készíteni. A feladatok végrehajtása között a társadalmi egyeztetés során javaslattevőként, véleményezőként bármikor hozzá lehet szólni, akár konkrét jogszabály módosítási javaslattal. Ebben a folyamatban a civil szervezetek mindig partnerek voltak. Ez a normál rendje a fogyatékosügy kérdésekhez való hozzászólásnak. Ezen túlmenően a kormányzat nyitott működésének elvét folyamatosan követve nincs olyan jogszabály módosítás vagy előterjesztés, amelyben ne vennének részt a társadalmi egyeztetés során azok a szervezetek, akiknek véleményük van. Hozzátette, hogy vannak olyan kérdések, amelyeket alaposabban meg kell vitatni. Mindig szívesen vették a civil szervezetek véleményét, javaslatait. Számos civil szervezet a szolgáltatásai, tevékenysége által sok olyan tapasztalatra tesz szert, amelyre egy minisztériumnak nincs lehetősége. Ezeket az EMMI mindig be is fogadta. A TMCS-nek nem az a feladata, hogy a jogszabály módosításokat megvitassa, ezt az adott jogszabályért felelős jogalkotónál kell kezdeményezni.

Kálózi Mirjam elmondta, hogy nem kritikának szánta az elmondottakat, a felvetése arra vonatkozott, hogy a CRPD kapcsán megválaszolendő kérdések tárgykörében a TMCS hogyan tud hatékonyan működni. Véleménye szerint az ügyrend elkészítése előremutató, javíthat a munka hatékonyságán.

Dr. Juhász Péter hozzáfűzte, hogy az egyeztetési csatornák szervezésében visszatérő probléma, hogy egymásnak feszül két szempont. Az egyik a közvetlenség szempontja. A civil szféra jogos igénye, hogy minél kevesebb áttételen keresztül legyen lehetősége a döntéshozókkal való konzultációra és azt valamilyen szervezeti keretben tehesse. Hiszen a több tárcát érintő kérdéseket sokkal hatékonyabb szervezeti keretek között megtárgyalni. Ugyanakkor ismétlődő igény a civil összetételű fórumok függetlensége. Példaként említette, amikor az OFT-ben fele-fele részben vett részt a civil oldal és a kormányzati oldal. Ott megvolt a közvetlenség lehetősége, de akkor a testülettel kapcsolatban mindig az a kritika érte Magyarországot, hogy ez a testület nem civil és független, hogyan tud monitoring feladatokat ellátni, ha fele részben kormányzati tagjai vannak. Részben ezért alakult át az OFT. Jelenleg a 15 tagból, egy kormányzati szereplő van. Az összeköttetéseket oly módon próbálják megteremteni, hogy az FTB-nek állandó meghívottja az OFT mindenkor civil társelnöke tanácskozási joggal. Bármilyen témában lehetősége van napirendet javasolni, hozzászólni. Formálisan van arra lehetőség, hogy a civil oldalról érkező kezdeményezések az OFT-ben történt megtárgyalása után, az OFT civil társelnöke által közvetlenül az FTB elé kerüljenek. Az elmúlt két évben két alkalommal volt példa arra is, hogy az OFT-n elhangzott kezdeményezésre az FTB kormányzati és civil tagokból álló munkacsoportot hozott létre, amely konkrét jogszabály módosítási javaslatokat is megfogalmazott.

Gazi Adrienn a gondnoksággal, támogatott döntéshozattal kapcsolatosan elmondta, hogy ebben a kérdéskörben véleményezte a stratégiát az Alapítvány, és javaslatokat tett a férőhelykiváltási stratégiára. A támogatott döntéshozatal rendszere szétfeszíti a stratégia kereteit. Egy polgári jogi jogintézmény felülírását, megváltoztatását célozza meg egy férőhelykiváltási stratégia. A program végrehajtásában benne van, hogy képzik a gyámügyi munkatársakat, bírákat, annak érdekében, hogy a támogatott döntéshozatal elve előrébb jusson. Véleménye szerint emberi jogi kérdés, amit az Alapítvány jogsegélyszolgálatá tapasztal, hogy az ügyintézésben elakadások vannak. Elmondta, hogy szívesen küld észrevételeket, ha lesz ügyrend, mert addig nem szeretnének különböző témákban anyagokat küldeni.

Nyitrai Imre megkérdezte, hogy az első napirendi ponthoz kapcsolódóan van-e valakinek konkrét felvetése? A napirendi pont zárásaként elmondta, hogy köszönettel vették a kezdeményezést. Elkerülhetetlen, hogy később az OFT elé kerüljön az elkészülő anyag, hiszen a jelenlegi működési mechanizmus alapján akkor továbbítható az, ha az OFT látta. A CRPD jelentéssel kapcsolatos további kérdések ebben a munkamechanizmusban folytatódnak.

Miklós Kata kérte, hogy az emlékeztetőben megmaradjon a Civil Koalíció arra irányuló kérése, hogy közös cselekvési tervet dolgozzanak ki.

Nyitrai Imre elmondta, hogy arra még nem volt példa, hogy a Kormány jelentése ugyanazt tartalmazta volna, mint a civil jelentés. Vannak jó előképei ennek a kezdeményezésnek, amelyek nagyon hasznosak és a szakma szempontjából elengedhetetlenek. Kérte **Mikola Orsolyát**, hogy a felolvasott levelet küldje meg a Titkárság részére.

2. napirendi pont: Egyebek

Nyitrai Imre megkérdezte, hogy van-e a jelenlévőknek témafelvetése. Kérte, hogy a következő ülésre a Titkárságnak küldjék meg az emberi jogi aspektusú felvetéseket. Elmondta, hogy a TMCS napirendi pontjainak többsége civil kezdeményezésű, továbbra is napirendre vesznek bármilyen kérdést vagy konkrét ügyet. **Nyitrai Imre** további hozzászólások hiányában az ülést lezárta.

Hangfelvétel alapján készítette: Józsa Teodóra szakreferens, Emberi Jogi Munkacsoport Titkársága, IM

Látta: Szabó-Princz Viktória titkárságvezető, Emberi Jogi Munkacsoport Titkársága, IM

Jóváhagyta: Nyitrai Imre szociálpolitikáért felelős helyettes államtitkár, EMMI

Feladatok az ülés után:
----

1. feladat: kialakítani a Civil Koalícióval történő CRPD egyeztetés kereteit

Felelős: EMMI, Fogyatékoságügyi Főosztály és Emberi Jogi Munkacsoport Titkársága

Státusz: Állami vezetői döntés értelmében kormányzat a civil szervezetekkel a TMCS keretein belül folytatja a CRPD egyeztetést. Az egyeztetésekre a TMCS tagjain kívül további civil szervezetek, a Civil Koalíció tagjai is meghívást kapnak.